

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Røros kommune

Arkivsak: 24/310
Møtedato/tid: 07.05.2024 kl. 14:00
Møtested: Møterom Christianus, Storstuggu

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Kent Røstad på telefon 481 06 048, eller e-post: kent.rostad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 30.04.2024

Rob Veldhuis (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Kent Røstad
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
17/24	Innspill fra revisor ang. forvaltningsrevisjonsrapport - Plan og byggesak
18/24	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2023
19/24	Forvaltningsrevisjon om arbeidsmiljø - Oppfølging fra kommunedirektør
20/24	Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028
21/24	Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028
22/24	Innspill til kontrollarbeidet
23/24	Referatsaker/folkevalgtopplæring
24/24	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Innspill fra revisor ang. forvaltningsrevisjonsrapport - Plan og byggesak

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

17/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/515 - 9

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Innspill fra revisor

Saksopplysninger

Tidligere behandlinger: Kontrollutvalget fattet i møte 12.12.23 følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på område Plan og byggesak.
2. Revisor bes om å utarbeide prosjektplan til neste møte , og det bes om at prosjektplanen er sekretariatet i hende innen den 10.01.24.

Revidert prosjektplan ble vedtatt i møte 14.03.2024.

Oppdragsansvarlig revisor har i e-post til sekretariatet av 25.04.2024 informert om at det er blitt gjennomført et oppstartsmøte med kommunen hvor det framkom ny informasjon om hvordan kommunen organiserer tjenesten.

Gjeldende prosjektplan har følgende problemstillinger:

1. Har kommunen system som sikrer tilfredsstillende byggesaksbehandling i henhold til lover og regelverk?
2. Er kommunens dispensasjonspraksis i tråd med regelverket? (gjennomgang av saker i 2022-23)
3. Er kommunens tilsynspraksis og ulovlighetsoppfølging i tråd med regelverket?
4. Hva forteller data fra brukerundersøkelse om brukeres opplevelse av kontakten med byggesakskontoret i kommunen? (beskrivende problemstilling)

Kommunen har i januar 2024 investert i saksbehandlingssystem for byggesak, som er designet for å legge til rette for korrekt byggesaksbehandling (punkt 1). Det har med dette skjedd en sentral endring i systemene rundt byggesak fra 2023 til 2024. Gjennomgang av dispensasjonssaker fra 2022-2023 (punkt 2) vil derfor ikke være egnet til å si noe om hvordan praksis er per i dag. Å undersøke kommunens systemer og praksis for tidligere år, vil etter revisors vurdering være av noe begrenset nytte. Punkt 1 og 2 i problemstillingen kan derfor oppleves som mindre aktuelle enn da prosjektplanen ble vedtatt.

Grunnet disse nye opplysningene tas saken opp i kontrollutvalget slik at utvalget kan diskutere om bestillingen av forvaltningsrevisjon skal endres eller bli stående slik som tidligere bestemt. Forvaltningsrevisor vil delta i møtet.

Vurdering og konklusjon

Med bakgrunn i forvaltningsrevisors skriftlige tilbakemelding og informasjonen som vil bli gitt i møtet så må kontrollutvalget diskutere om de ønsker å endre bestillingen eller om gjeldende prosjektplan skal bli stående som opprinnelig vedtatt.

Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Kent Røstad

Emne: VS: Angående forvaltningsrevisjon i Røros

Fra: Marie Sæther

Sendt: 25. april 2024 09:14

Til: Kent Røstad

Kopi: Johannes Nestvold; Tor Arne Stubbe

Emne: Angående forvaltningsrevisjon i Røros

Hei,

Johannes Nestvold og jeg har nylig startet opp en forvaltningsrevisjon om byggesak i Røros kommune. Så langt har vi hatt oppstartsmøte med kommunen. I det møtet fikk vi ny informasjon om hvordan kommunen organiserer tjenesten, som kan ha noe å si for hvor aktuelle problemstillingene i prosjektet er.

Gjeldende prosjektplan har følgende problemstillinger:

1. Har kommunen system som sikrer tilfredsstillende byggesaksbehandling i henhold til lover og regelverk?
2. Er kommunens dispensasjonspraksis i tråd med regelverket? (gjennomgang av saker i 2022-23)
3. Er kommunens tilsynspraksis og ulovlighetsoppfølging i tråd med regelverket?
4. Hva forteller data fra brukerundersøkelse om brukeres opplevelse av kontakten med byggesakskontoret i kommunen? (beskrivende problemstilling)

Kommunen har januar 2024 investert i saksbehandlingssystem for byggesak, som er designet for å legge til rette for korrekt byggesaksbehandling (pkt 1). Det har med dette skjedd en sentral endring i systemene rundt byggesak fra 2023 til 2024. Gjennomgang av disp-saker fra 2022-23 (pkt 2) vil derfor ikke være en egnet metode for å si noe om «dagens» praksis på området. Å undersøke kommunens systemer og praksis for tidligere år, vil etter vår vurdering være av noe begrenset nytte. Problemstilling 1 og 2 kan etter ny informasjon oppleves som mindre aktuelle enn da prosjektplanen ble vedtatt.

Hvis du har anledning, vil jeg gjerne drøfte med deg om det kan være hensiktsmessig å høre med kontrollutvalget om de fremdeles ønsker dette prosjektet eller om de vil endre bestillingen. Fint hvis vi kan drøfte dette på telefon/Teams så snart som mulig.

Med vennlig hilsen

Marie Husøy Sæther

Forvaltningsrevisor

M | [Teams](#)

Revisjon Midt-Norge SA, Brugata 2, 7715 Steinkjer

W www.revisjonmidt norge.no | M +

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

18/24

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/294 - 7

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2023

Revisors beretning 2023

Utrykt vedlegg

Årsregnskap 2023

Årsberetning 2023

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om kommunekassens årsregnskap, vanligvis omtalt som kommunens årsregnskap. Uttalelsen skal gjøre formannskapet og kommunestyret oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet. Formannskapet må ha uttalelsen så tidlig at det kan ta hensyn til den når det behandler innstilling om godkjenning av årsregnskap og årsberetning til kommunestyret.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på kommunens årsregnskap og årsberetning, samt revisors revisjonsberetning.

Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Kommunekassens årsregnskap

Kommunekassens årsregnskap skal gi kommunestyret grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapet er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk og er datert 11.04.2024. Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på minus 53.278.374 kroner.

Kommunedirektør vil orientere kontrollutvalget om årsregnskap og årsberetning i møtet.

Kommunens årsberetning

Kommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet.

Årsberetningen er avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser i tråd med lov og forskrift.

De grunnleggende kravene til økonomiforvaltningen er at den skal bidra til at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, at planene er realistiske, at finans- og gjeldsforvaltningen ikke innebærer vesentlig risiko og at betalingsforpliktelsene kan innfris ved forfall.

Kommunestyret har vedtatt måltall for Røros kommune:

- Det bør avsettes minst 1,75% av sum skatteinntekter og rammetilskudd til disposisjonsfond i hvert budsjettår. For 2023 så er det avsatt kr. 0,-
- Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 90% av brutto driftsinntekter. For 2023 så er netto lånegjeld på 110,1%
- Disposisjonsfondet bør utgjøre minst 10% av brutto driftsinntekter. For 2023 så er fondet 3,5%

Ingen av kommunestyrets måltall er oppfylt for regnskapsåret 2023.

Kommunedirektøren sier i årsrapport 2023 at det er stor sannsynlighet for at kommunen blir direkte innmeldt på ROBEK-listen fordi det samlede merforbruket er større enn 3% av brutto inntekter i regnskapet.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapet og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil orientere om arbeidet med revideringen av kommunens regnskap i møtet.

Vurdering

Kontrollutvalget står fritt til å bestemme innholdet i uttalelsen. Sekretariatet vil likevel påpeke at formålet med uttalelsen primært er å gi innspill til kommunestyret og formannskapetets behandling av årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vil si at uttalelsen bare bør omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 07.05.2024, behandlet kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023. Årsregnskapet viser et negativt netto driftsresultat på kr. 53.278.374

I revisjonsberetning, datert 15.04.24, bekrefter revisor at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Det kommer frem av årsberetningen at Røros kommune ikke har klart å oppfylle kommunestyrets måltall for regnskapsåret 2023:

- Avsetning til disposisjonsfond er kr. 0,-. Vedtatt måltall er at det bør avsettes minst 1,75% av sum skatteinntekter og rammetilskudd til disposisjonsfond i hvert budsjettår.
- Netto lånegjeld er 110,1%. Vedtatt måltall er at netto lånegjeld over tid ikke bør overstige 90% av brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfondet er 3,5%. Vedtatt måltall er at disposisjonsfondet bør utgjøre minst 10% av brutto driftsinntekter.

Kontrollutvalget har fått muntlige orienteringer fra kommunedirektør, økonomisjef og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023 godkjennes.

Røros 07.05.2024
Kontrollutvalget

Kopi: Formannskapet

Til kommunestyret i Røros kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Røros kommune som viser et negativt netto driftsresultat på kr 53.278.374 og et merforbruk på kr 38.148.535. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen og annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetning datert 21.03.2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no

Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• WENCHE HOLT, 15.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Røros kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentet bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1

Trondheim, 15.april 2024

Wenche Holt
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no

Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• WENCHE HOLT, 15.04.2024

Forseglet av

Posten Norge

Forvaltningsrevisjon om arbeidsmiljø - Oppfølging fra kommunedirektør

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

19/24

Saksbehandler Kent Røstad
Arkivkode FE-217, TI-&58
Arkivsaknr 23/33 - 9

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Kommunedirektørens oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 89/23

Saksopplysninger

Forvaltningsrevisjonsrapport "Arbeidsmiljø" ble behandlet i kommunestyrets møte 30. november 2024 (sak 89/23) med følgende vedtak:

"Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om arbeidsmiljø til etterretning.

1. *Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:*
 - a. *sørge for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler med ansatte*
 - b. *sørge for kontinuerlig arbeid med samarbeidsklimaet*
 - c. *sørge for at arbeidsmiljøutvalget ivaretar følgende punkt:*
 - i. *Valgordning i samsvar med krav*
 - ii. *Opplæring av medlemmer*
 - iii. *Utfører sine oppgaver i henhold til regelverket*
 - iv. *Inkluderer bedriftshelsetjenesten i utvalget*
 - v. *Gjøre innkallinger, protokoller og årsrapporter tilgjengelig for organisasjonen*
 - d. *Sørge for trepartssamarbeid i arbeidet med forebygging av sykefravær på virksomhetsnivå*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 30.04.2024."*

Kommunedirektøren har gitt en skriftlig tilbakemelding og redegjort for hvert av vedtakspunktene. Tiltak for oppfølging er oppsummert slik:

Punkt a:

- Kommunedirektøren lager årlig et oppdragsbrev med utgangspunkt i vedtatt handlingsøkonomiplan. Oppdragsbrevet er førende for arbeidet i virksomhetene.
- Det etableres årlige lederavtaler som evalueres mot slutten av året. For 2024 er gjennomføring av medarbeidersamtaler et eget fokusområde i lederavtalene.
- I forbindelse med internkontroll gjennomføres en sjekklister. Medarbeidersamtaler er et eget sjekkpunkt.
- Institusjon laget en plan for gjennomføring allerede tidlig i fasen med forvaltningsrevisjonsrapporten.

Punkt b:

- Arbeidsgiverstrategien ble også revidert i 2023, og den er retningsgivende for utviklingen og leder- og medarbeiderutviklingen
- Strategien er også førende for ledertema som settes på dagsorden i lederutviklingen som gjennomføres med to samlinger pr år, utover ordinære, faste lederarenaer

- Røros kommune har i flere år hatt arbeidsmiljøgrupper (AMG) på virksomhetene. Arbeidsgiver leder gruppene som sammen med tillitsvalgtrepresentant og verneombud utgjør AMG.
 - En avklaring av mandat og oppgaver for AMG er under arbeid i felleskap mellom tillitsvalgte, verneombud og ledere.
- Det ligger i AMU sin handlingsplan å regulere mandat og rutiner for AMG. Det er i tillegg faste, månedlige møter med hovedtillitsvalgte (SU) der også hovedverneombud deltar.

Punkt c:

- i - Det er ordnet.
- ii - Det er kun 1 medlem om ikke har kurset. Medlemmet skal gjennomføre kurset ved første anledning.
- iii - Forbedringen er systematisk tatt tak i, og rutiner er under revisjon. Det er en pågående prosess i AMU på dette. Handlingsplan er under utarbeidelse.
- iv - Det er ordnet.
- v - Kommunens intranettside har et eget område hvor det blir formidlet innhold om og fra AMU, IA-utvalg, SU (hovedtillitsvalgte + hovedverneombud) og vernetjenesten.

Punkt d:

- Det eksisterer ikke et trepartssamarbeid lokalt. Det er kun arbeidstakerside og arbeidsgiverside, der verneombud og tillitsvalgte begge representerer arbeidstakersiden, jf. arbeidsmiljølovens bestemmelser.
- Kommunedirektøren vurderer at det arbeides godt med oppfølging av sykefraværet på de ulike virksomhetene.
- Oppfølging av sykefravær er spesifikt nevnt som oppfølgingspunkt i kommunedirektørens oppdragsbrev og er kontinuerlig et tema der ulike former for tilretteleggingstiltak utvikles innenfor virksomhetene.
- Årlig handlingsplan blir systematisk fulgt opp

Etter avtale vil kommunedirektøren også gi en muntlig orientering i møtet.

Vurdering

Kommunedirektøren har tatt flere grep og de fleste vedtakspunktene er fulgt opp. For de vedtakspunktene som ikke er fullført er det lagt plan for videre oppfølging.

Konklusjon

Med bakgrunn i kommunedirektørens skriftlige tilbakemelding og informasjonen som vil bli gitt i møtet så må kontrollutvalget diskutere om de fortsatt ønsker å følge opp forvaltningsrevisjonen eller om de anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp. Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Konsek Trøndelag lks
Postboks 2564
7735 Steinkjer

Vår ref.:
24/1298 - 3

Saksbehandler:
Kjersti Forbord Jensås

Dato:
25.04.2024

Deres ref.:

Forvaltningsrevisjon arbeidsmiljø - svar på oppfølging fra kommunedirektøren

Det vises til sak 89/23, 30.11.2023 i Røros kommunestyre der forvaltningsrevisjonsrapporten om arbeidsmiljø og sykefravær ble behandlet. Vedtaket innebærer at kommunedirektøren skal rapportere tilbake til kontrollutvalget innen utgangen av april på hvordan arbeidet er fulgt opp. Nedenfor gis det et svar på dette under hvert av vedtakspunktene.

a. sørge for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler med ansatte

- Kommunedirektøren lager årlig et oppdragsbrev med utgangspunkt i vedtatt handlingsøkonomiplan. I tillegg er særskilte oppfølgingsområder og -saker tatt med i oppdragsbrevet. Oppdragsbrevet er førende for arbeidet i virksomhetene. I oppdragsbrevet for 2024 inngikk derfor ulike oppfølgingspunkt fra revisjonsrapporten. Plan for og gjennomføring av medarbeidersamtaler er spesifikt framhevet.
- Det etableres årlige lederavtaler som evalueres mot slutten av året. I lederavtalene er det et eget område «fokusområder». For 2024 er gjennomføring av medarbeidersamtaler eget fokusområde.
- i forbindelse med internkontrollen, gjennomføres en sjekklister. Her inngår også medarbeidersamtaler som et eget sjekkpunkt
- Institusjon laget en plan for gjennomføring allerede tidlig i fasen med forvaltningsrevisjonsrapporten.

b. sørge for kontinuerlig arbeid med samarbeidsklimaet

Arbeid med samarbeidsklima skal være, har vært og er et kontinuerlig arbeid i enhver organisasjon. Det gjelder også for Røros kommune, som er en forholdsvis liten kommune, men en stor organisasjon på mange hundre medarbeidere. Gode systemer og rutiner er en forutsetning for å arbeide godt med samarbeidsklima, der godt etablerte arenaer for samhandling og samarbeid er avgjørende viktig.

Arbeidsgiverstrategien ble også revidert i 2023. Den er retningsgivende for organisasjonsutviklingen og leder- og medarbeiderutviklingen. Alle ledere skal arbeide i tråd med strategien. Strategien er også førende for ledertema som settes på dagsorden i lederutviklingen som gjennomføres med to samlinger pr år, utover ordinære, faste lederarenaer. God ledelse er en grunnpilar, der lederne har et spesifikt ansvar for å etablere og ha et godt arbeidsmiljø, samtidig som alle medarbeidere skal bidra til dette. Det er her verneombud og tillitsvalgte har viktig roller.

Røros kommune har i flere år hatt arbeidsmiljøgrupper (AMG) på virksomhetene. Arbeidsgiver leder gruppene som sammen med tillitsvalgtrepresentant og verneombud utgjør AMG.

Det er under arbeid, i fellesskap mellom tillitsvalgte, verneombud og ledere, en avklaring av mandat og oppgaver for AMG. Det er spesielt avgrensningen opp mot AMU som vurderes særskilt. Dette er også et ledd i å utvikle samarbeid og arbeidsmiljøutvikling. Som underutvalg til AMU, har vi et IA-utvalg (inkluderende arbeidsmiljø). IA-utvalget har blant annet ansvar for å gjennomføre IA-fagmøter der alle AMG-er innkalles. Det er ulike tema hver gang, i tråd med handlingsplanen for IA-utvalget, men rolleforståelse og -utøvelse og samarbeid i AMG-ene er et fast tema. Her deles erfaringer, beste praksis, felles utfordringer og kunnskap. Dette er en viktig, fast arena for ledere, verneombud og tillitsvalgte. 230424 var det senest et fagmøte, der systematisk arbeid med arbeidsmiljø og HMS var tema.

Det ligger også i AMU sin handlingsplan å regulere mandat og rutiner for AMG. Det er i tillegg faste, månedlige møter med hovedtillitsvalgte (SU) der også hovedverneombud deltar. Kommunedirektøren ønsker å framheve det gode samarbeidsklimaet som eksisterer mellom partene. Disse arenaene er særlig viktig for å få fram forbedringspunkter og medvirkning til viktige strategier og handlingspunkt. Det er også under arbeid å strukturere og utvikle samarbeidsmøtene med verneombudene.

c. sørge for at arbeidsmiljøutvalget ivaretar følgende punkt

i. Valgordning i samsvar med krav

Det er ordnet.

ii. Opplæring av medlemmer

Det er kun 1 medlem som ikke har kurset p.t., og medlemmet skal gjennomføre kurset ved første anledning. Det er under avklaring med BHT om tilbud og gjennomføring av kurs som er iht krav til innhold, også for senere behov.

iii. Utfører sine oppgaver i henhold til regelverket

Kommunedirektøren vil særlig nevne følgende forhold:

Forbedringen er systematisk tatt tak i, og rutiner er under revisjon. Det er en pågående prosess i AMU på dette.

Handlingsplan er under utarbeidelse.

Årsrapport legges fram for KST sammen med kommunens årsrapport.

iv. Inkluderer bedriftshelsetjenesten i utvalget

Dette er ordnet.

v. Gjøre innkallinger, protokoller og årsrapporter tilgjengelig for organisasjonen

Dette er det arbeidet mye med. Det har resultert i et eget område på vår intranettside der det blir formidlet innhold om og fra AMU, IA-utvalg, SU (hovedtillitsvalgte + hovedverneombud), vernetjenesten. I tillegg er det linket til aktuelle styringsdokumenter i kvalitetssystemet.

Kommunedirektøren kan gi en presentasjon av denne siden i forbindelse med behandlingen av sak om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten hvis det er ønskelig fra kontrollutvalget.

Dette grepet er en betydelig forbedring av informasjonskanalen til våre medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og verneombud.

d. Sørge for trepartssamarbeid i arbeidet med forebygging av sykefravær på virksomhetsnivå

Rent innledningsvis ønsker kommunedirektøren å nevne at det lokalt ikke eksisterer et trepartssamarbeid. Det er kun arbeidstakerside og arbeidsgiverside, der verneombud og tillitsvalgte begge representerer arbeidstakersiden, jf arbeidsmiljølovens bestemmelser. Kommunedirektøren vurderer at det arbeides godt med oppfølging av sykefraværet på de ulike virksomhetene, og på den annen side også nærværarbeid. Oppfølging av sykefravær er også spesifikt nevnt som oppfølgingspunkt i kommunedirektørens oppdragsbrev og er kontinuerlig et tema der ulike former for tilretteleggingstiltak utvikles innenfor virksomhetene og på tvers av virksomheter. AMG-ene har også en viktig rolle her. IA-utvalget har også fortsatt en viktig funksjon i det overordnede arbeidet på dette feltet. Her er både ledere, tillitsvalgte og verneombud representert. I tillegg helt sentrale samarbeidspartnere som NAV lokalt, NAV arbeidslivssenter og BHT. Kommuneoverlege inviteres 1-2 ganger i året, og han har også deltatt og innledet på IA-fagdager. Årlig handlingsplan blir systematisk fulgt opp.

Med hilsen
Rossen tjelste / Røros kommune

Kjersti Forbord Jensås
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

20/24

Saksbehandler Kent Røstad
Arkivkode FE-217, TI-&30
Arkivsaknr 24/6 - 6**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2024-2028. Planen legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjonene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert. Vedlagt utkast til plan angir forslag til hvilke tjenesteområder og selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill til risikoområder fra kommunens politiske og administrative ledelse, hovedverneombud og fra hovedtillitsvalgte. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Forvaltningsrevisjon i selskaper med flere eiere, kan derfor være hensiktsmessig å samordne med øvrige eiere. Områdene som vurderes å være av størst vesentlighet er nærmere beskrevet i vedlagt plan.

Kommunen har årlig ca. 340 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette ca. 1360 timer. Gjennomsnittlig antall timer pr forvaltningsrevisjon er ca. 300 timer, og eierskapskontroller ca. 100 timer. Kommunen kan på bakgrunn av dette forvente til sammen 3-4 forvaltningsrevisjoner og 1-2 eierskapskontroller i perioden, avhengig av omfang.

I planen er det listet opp sju forvaltningsrevisjoner. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall forvaltningsrevisjoner å ta av. Erfaringsmessig vil det være forvaltningsrevisjoner som naturlig vil gå ut av planen av ulike årsaker.

Vurdering

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 10/24, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse samt hovedverneombud og hovedtillitsvalgte er det nå utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon for 2024-2028.

Forslag til områder/selskaper går fram av oversikten i planen. Det vil ikke være mulig å gjennomføre alle forvaltningsrevisjonene i perioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall forvaltningsrevisjoner å ta av.

I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål forvaltningsrevisjonen bør gi svar på. Forslag til spørsmål/vinkling/innretning er ikke bindende for kontrollutvalget, og vil bli nærmere vurdert i forbindelse med oppstart av hver enkelt forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta

omprioriteringer innenfor planen. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner som ikke er beskrevet i den vedlagte planen skyldes det at risikobildet har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert. Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig behandling og vedtak.

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2024-2028

Røros kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i løpet av våren 2024 laget denne planen. Planen gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, innspill fra eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt innspill fra hovedtillitsvalgte og fra hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 340 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer forvaltningsrevisjon etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet begynner. Etter at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kommunedirektøren får anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapport fra forvaltningsrevisjonen fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalget skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i noen tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side. Oversikten inneholder også forslag til hva forvaltningsrevisjonen skal gi svar på. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
<p>Økonomisk bærekraft, inkludert budsjettering og tertialrapportering.</p> <p>Har kommunen en økonomisk bærekraft som samsvarer med kommuneloven § 14?</p>	<p>En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelse på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om kommunens budsjetter er realistiske sett i henhold til den demografiske utviklingen • Har kommunen etablert gode rutiner for økonomistyringen? • Er kommunens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon? • Gir rapporteringen kommunestyret nødvending og tilstrekkelig informasjon om den økonomiske situasjonen, og er kommunedirektørens innstilling til vedtak dekkende for hvilken oppfølging som må iverksettes?
<p>Kommunens ivaretagelse av innbyggernes personvern, menneskerettigheter og ytringsfrihet</p>	<p>Rett til ytringsfrihet krever åpenhet og tilgjengelighet av opplysninger, mens personopplysningsvernet ofte krever begrensninger i denne tilgjengeligheten.</p> <p>Kommunene har et selvstendig ansvar for å hensynta menneskerettighetene når kommunen utøver offentlig myndighet på utvalgte områder. Når menneskerettigheter skal hensyntas innenfor områder som barnevern, eldreomsorg eller i grunnskolen, samt sikre urbefolkningens rettigheter, så er det kommunene som er ansvarlige for dette.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen gode IKT-rutiner for håndtering av personopplysninger og for å hindre at personopplysninger kommer på avveie? • Har kommunen etablert gode rutiner for å sikre at kommunens ansatte forstår balansen mellom personvern og ytringsfrihet, og vite hvilke hensyn som skal tas i ulike situasjoner? • Hvilke tiltak gjør kommunen for å sikre at alle ansatte og folkevalgte får grunnleggende opplæring om menneskerettigheter?

<p>Selvkost innenfor gebyrbelagte områder</p>	<p>Selvkost er det øvre nivået for gebyr på enkelte kommunale betalingstjenester. Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket om selvkost er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvor stor grad utnytter kommunen sin mulighet til å ta selvkost? • Hvordan er gebyrregulativene for tjenestene utformet? • Hvordan håndteres selvkost for de enkelte tjenestene? • Har kommunen en tilfredsstillende oppfølging av selvkost? • Hvordan blir rapporten av selvkost håndtert?
<p>Tildeling av kommunale tjenester, demensomsorg, rus og psykiatri</p>	<p>Tildeling av kommunale tjenester Det er sannsynlig at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke rutiner har kommunen for å sikre at det tilbys riktige tjenester til rett tid og i hvilket omfang? • Har kommunen tilstrekkelige rutiner og systemer for å sikre kvalitet i demensomsorgen? • Hvordan oppfyller kommunen de lovpålagte kravene innen rus og psykiatri og ressurskrevende brukere? • I hvilken grad mottar personer med psykiske plager/lidelser og/eller rusavhengighet et forsvarlig tjenestetilbud fra kommunen?

<p>Vedlikeholdsetterslep, infrastruktur</p>	<p>Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Røros kommune har mange gamle bygninger og utfordringer i forhold til bygningsvern. Verdensarvforvaltningen omfatter mye av kommunens egen bygningsmasse, som gjør at bygningsvedlikehold er mer krevende for Røros enn andre kommuner.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke overordnede målsettinger har kommunen for vedlikeholdsarbeidet, og i hvilken grad blir det rapportert til politisk nivå? • I hvilken grad har kommunen gode systemer for planmessig/verdibevarende vedlikehold av kommunens bygningsmasse?
<p>Veistandard kommunale veier, tilgjengelighet i sentrum og vintervedlikehold</p>	<p>Røros kommune har drifts og vedlikeholdsansvar for 112 km vei og 5 km gang og sykkelvei. Driftsansvaret er i enkelte tilfeller satt bort til private entreprenører da Røros kommune i egen regi ikke har kapasitet til å ta all drift på egenhånd.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad er kommunens drift og vedlikehold av det kommunale vegnettet tilfredsstillende?
<p>Fias AS (Fjellregionen interkommunale avfallsselskap)</p>	<p>FIAS AS håndterer husholdningsavfall på vegne av ti kommuner. Røros kommune eier 19 % av selskapet. Renovasjonsbransjen er i stadig utvikling og pålegges nye krav. Renovasjonsområdet er pålagt å drive til selvkost for den delen som omhandler husholdningsavfall. Dette kan være utfordrende å skulle ut hvis selskapet også har andre virksomhetsområder.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er praksis for beregning av renovasjonsgebyret i FIAS AS i tråd med selvkostprinsippet? • Jobber FIAS AS målrettet for å begrense forurensning, tilpasse seg framtidige krav på renovasjonsområdet og utnytte avfallet som ressurs?

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. Arbeidsmiljø (2023)
2. Ren Røros AS (2020)

Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

21/24

Saksbehandler Kent Røstad
Arkivkode FE-037, TI-&30
Arkivsaknr 24/31 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for eierskapskontroll for 2024-2028. Planen legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plan for eierskapskontroll 2024-2028

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierskap i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Eierskapskontrollene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert.

Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge SA. Revisors vurderinger er supplert med innspill fra kommunens politiske og administrative ledelse. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Eierskapskontrollene som vurderes å utgjøre størst risiko og vesentlighet er prioritert og nærmere beskrevet i vedlagt plan.

Kommunen har årlig 340 timer til rådighet til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Sett over en fireårsperiode utgjør dette 1360 timer. Gjennomsnittlig antall timer per forvaltningsrevisjon er ca. 300 timer, og eierskapskontroll ca. 100 timer.

I planen er det listet opp og prioritert fem eierskapskontroller. Det er ikke sikkert det er mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har et tilstrekkelig antall eierskapskontroller å ta av. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å gjøre omprioriteringer i planen. Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta nødvendige endringer ved behov. Planen inneholder forslag til vinklinger og til spørsmål som skal besvares i de ulike eierskapskontrollene. Forslagene er ikke bindende og bør vurderes i forbindelse med bestilling av den enkelte eierskapskontroll.

Vurdering og konklusjon

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 11/24, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse er det nå utarbeidet en plan for eierskapskontroll 2024 - 2028.

Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre eierskapskontroller som ikke er beskrevet i vedlagt plan skyldes det at risikobildet har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig behandling og vedtak.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
eierskapskontroll
2024-2028

Røros kommune

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Et vanlig tema for eierskapskontroll er om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Plan for eierskapskontroll

Kontrollutvalget har laget denne planen våren 2024. Planen gjelder til og med 2028.

Det kan bli nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden på grunn av endringer i risikobildet. Slike endringer kan også føre til endringer i prioriteringen av eierskapskontroller.

Planen bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, innspill fra eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt innspill fra hovedtillitsvalgte og fra hovedverneombudet. I sum gir dette et godt grunnlag for planen.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 340 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer eierskapskontroller etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at eierskapskontrollen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Selskapets representanter og/eller kommunens eierrepresentant får vanligvis anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget. Rapporten sendes også på høring til kommunedirektøren, dersom den berører kommunedirektørens ansvarsområde.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra eierskapskontroll fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte selskaper for eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side.

Plan for eierskapskontroll

Prioritert selskap	Forslag til spørsmål/vinkling/innretning
<p>1. Rørosregionen Næringshage AS</p>	<p>Selskapet bistår med bedriftsrådgivning, hjelp til utvikling av forretningsidéer, markedsplanlegging, prosjektbeskrivelser, organisering av utviklingsmuligheter, og prosessledelse.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å se om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring
<p>2. Røros Vekst AS</p>	<p>Selskapets vedtektsfestede formål er investeringer i andre selskaper. Utvikling, utbygging og utleie av fast eiendom samt annet som naturlig hører inn under dette. Selskapet ble stiftet i 1991 og 2019 var siste året selskapet hadde driftsinntekter.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å se om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring
<p>3. Verket Røros AS</p>	<p>Selskapet er utleier av areal til kultur-, nærings- og idrettsarrangement.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å se om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring

<p>4. Røros kultur- og konferansesenter As</p>	<p>Selskapet er eier av bygget Storstuggu. Aksjonærer er Røros kommune (51 %) og Røros Hotell AS (49 %). RKK AS fungerer som et eiendomsselskap og leier igjen ut til disse to hovedleietakerne.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å se om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring
<p>5. Røros Tomteselskap AS</p>	<p>Røros Tomteselskap AS er et eiendomsforvaltningsselskap.</p> <p>Aktuelle innfallsvinkler i en forvaltningsrevisjon kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å se om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

22/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/310 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Referatsaker/folkevalgtopplæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

23/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/310 - 4

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

En kommune kan ikke slås konkurs

Habiliteten må vurderes fra sak til sak

Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets opplæring gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler som kan være av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er å bidra til faglig påfyll gjennom hele valgperioden.

En kommune kan ikke slås konkurs

Kommunal Rapport, 11.03.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva skjer om en kommune ikke kan betale regningene sine?

SPØRSMÅL: Jeg ser i avisene at Moskenes kommune vil erklære seg konkurs, men at departementet sier at det kan den ikke. Hva skjer om en kommune ikke kan betale regningene sine?

SVAR: Hvis enkeltpersoner, selskaper, stiftelser eller organisasjoner «er «insolvent», skal de etter [konkursloven § 60](#) «tas under konkursbehandling». Insolvent er etter denne [lovens § 61](#) at man «ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller». Konkurs betyr at den det gjelder, fratras rådighet over sine egne penger og eiendeler, og at verdien av disse skal brukes til en forholdsmessig dekning av ubetalte forpliktelser.

I [kommuneloven § 29–1](#) andre avsnitt fastslås at disse bestemmelsene ikke gjelder for kommuner eller fylkeskommuner. De «kan ikke tas under konkursbehandling» og kan heller ikke settes under «gjeldsforhandling» etter konkursloven, dvs. en prosess der man kommer fram til en frivillig eller tvunget ordning der de som har penger til gode bare får oppgjør for en del av det de har krav på.

I kommuneloven § 29 første avsnitt er det også en bestemmelse om avskjærer den som har penger til gode hos en kommune, fra å «tvangsinn drive» dette kravet etter de bestemmelsene vi har i tvangsfullbyrdslovene om «utlegg» eller «arrest» i eiendeler til den som skylder penger, det vil si beslag i disse med sikte på salg som kan innbringe penger som kan brukes til å dekke krav.

Summen av dette er at den som har penger til gode hos en kommune eller fylkeskommune, ikke har noe rettslig middel til å fremtvinge betaling av kravet. Begrunnelsen for dette er at kommunene og fylkeskommunene har ansvar for grunnleggende viktige samfunnsmessige oppgaver, og at det ikke vil være verken rettslig eller politisk akseptabelt om de ikke kan oppfylle disse, fordi det ikke er mer penger tilgjengelig.

I stedet for regler om tvangsinn drive, gjeldsforhandling og konkurs har kommuneloven en rekke bestemmelser som tar sikte på å forhindre at kommuner og fylkeskommuner kommer i en slik situasjon.

Første lag er bestemmelsene i lovens kapittel 14 med krav om et fullstendig og realistisk årsbudsjett, som setter skranker for hva man kan opp lån til og krav til nedbetaling av disse, og skranker for hva slags andre økonomiske forpliktelsen kommuner og fylkeskommuner kan påta seg.

Neste lag er lovens kapittel 28 om det såkalte Robek-registeret. Det er et system med statlig kontroll med økonomiforvaltningen i kommuner og fylkeskommuner som ikke klarer å holde balanse mellom utgifter og inntekter. Dette er da en begrensning av det kommunale eller fylkeskommunale selvstyret, men det er fortsatt kommunestyrets eller fylkestingets ansvar å få orden i økonomien.

Tredje lag er så bestemmelsene i kapittel 29 om betalingsinnstilling, som er motstykket til konkurs for private. Kommunestyret eller fylkestinget har etter [§ 29–2](#) første avsnitt *plikt til å treffe vedtak om dette*, hvis kommunen eller fylkeskommunen «på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld». Et slikt vedtak er gyldig og bindende fra det er truffet. Statsforvalteren eller departementet kan ved lovlighetskontroll

etter [§ 27-1](#) oppheve vedtaket, men bare hvis lovens vilkår ikke er oppfylt – altså fordi kommunen fortsatt er i stand til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Når det er truffet vedtak om betalingsinnstilling, blir kommunen eller fylkeskommunen langt på vei tatt under administrasjon. Da skal, etter [§ 29-2](#) siste avsnitt, «departementet straks oppnevne en tilsynsnemnd for kommunen eller fylkeskommunen». Denne består av ordfører eller fylkesordfører, kommunedirektøren og minst tre medlemmer oppnevnt av departementet.

I [§ 29-3](#) fastslås at så lenge betalingsinnstillingen gjelder, skal ingen utbetalinger foretas uten godkjenning av tilsynsnemnda. Her er det tre typer utbetalinger som skal prioriteres; til dekning av lovpålagte forpliktelser overfor enkeltpersoner, til lønn, pensjon, og godtgjøring mm til tilsatte og heltids folkevalgte, og til utbetalinger som er nødvendige for å unngå fare for betydelig økonomisk tap eller vesentlige skadevirkninger. I motsetning til det som gjelder ved konkurs, betyr dette ikke at krav mot kommunen eller fylkeskommunen bortfaller, bare at kreditorene kan måtte vente på betaling.

Så langt har, så vidt jeg vet, alle vedtak om betalingsinnstilling blir underkjent av statsforvalter eller departement. Begrunnelsen er vel gjerne den som nå gis overfor Moskenes kommune: Kommunen kan avtale kassekreditt og vil da være i stand til å betale løpende forpliktelser.

En slik kassekreditt er en avtale om adgang til å trekke på en lånekonto for å dekke utgifter når kommunen ikke har midler til å dekke dem på det aktuelle tidspunktet – som et «likviditetslån». Det vil si at lånet ikke tas opp til et nytt formål, men for å dekke løpende utbetalinger innenfor den rammen som er angitt i budsjettet. Hovedregelen er at et slikt lån må tilbakebetales i løpet av det inneværende budsjettår.

Unntak fra dette siste kravet er låneopptak til dekning av regnskapsmessig underskudd i foregående budsjettår, I slike tilfelle er det tilstrekkelig at lånet tilbakebetales i løpet av den periode som er vedtatt at dekning av underskuddet skal skje. Men i og med at det betyr at kommunen eller fylkeskommunen står i Robek-registeret, skal statsforvalter eller departementet kontrollere at budsjettet er lovlig, herunder kravet om at dette skal være «realistisk» ([§ 14-4](#) tredje avsnitt). Det betyr at det må foreligg en realistisk plan for nedbetaling av underskuddet senest fire år etter at dette oppsto.

Departementet eller statsforvalteren kan derfor bare oppheve kommunens eller fylkeskommunens vedtak om betalingsinnstilling hvis det er realistisk å forvente at en kassekreditt for å dekke underskuddet kan dekkes enten i løpet av budsjettåret eller ved en gradvis nedbetaling over budsjettene de neste fire år.

I den andre enden av en periode med betalingsinnstilling ligger så en rekonstituering av kommunen eller fylkeskommunens økonomi. Tilsynsnemnda skal etter [§ 29-4](#) avslutte sitt arbeid ved å vedta en ny økonomiplan og et nytt årsbudsjett for kommunen eller fylkeskommunen. Dette skal så sendes til departementet til godkjenning eller endring.

Her må så departementet ta stilling til økonomiplanen og budsjettet er *realistisk*; om kommunen eller fylkeskommunen har mulighet for å løse sine oppgaver innen de rammebetingelsene som foreligger. I motsatt fall må departementet vurdere om det er nødvendig med særskilt styrking av kommunens eller fylkeskommunens økonomi.

Dette siste er klart nok noe departementet nødvendig bli viklet inn i, både av arbeidsmessige og prinsipielle grunner. Det er nok en vesentlig del at årsaken til at kommuner som har villet gå til betalingsinnstilling, raskt har fått beskjed om vilkårene for det ikke var til stede.

En slik overprøving av kommunestyrets eller fylkestinget vedtak om betalingsinnstilling, må skje ved et formell vedtak om oppheving av dette som ugyldig. Et slikt opphevingsvedtak må imidlertid *begrunnes*, og det må da være basert på en konkret vurdering av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske situasjon, og av hvilke grep som kan gjøres for å komme ut av denne knipen. Her er det ikke nok med en telefonsamtale eller muntlig konferanse. Departementet har et selvstendig ansvar for å foreta en vurdering av om det vil være mulig å komme ut av en slik krise uten brudd på de lovfestede forpliktelser kommuner og fylkeskommuner har overfor borgerne.

Departementet kan ikke styre etter Gudfaren-prinsippet: «Løs problemet, men ikke fortell meg hvordan».

Habiliteten må vurderes fra sak til sak

Kommunal Rapport 22.04.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Økonomisjefen har blitt styreleder i et interkommunalt selskap, men er det lurt?

SPØRSMÅL: Av lov om interkommunale selskaper § 10 framgår følgende; Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styre. Dette er den eneste begrensningen som lovgiver har satt med hensyn til valgbarhet. I et interkommunalt selskap som vår kommune er medeier i, har representantskapet valgt økonomisjefen i en av kommunene til styrets leder. Vi reiser spørsmål om dette er en god løsning, med tanke på god eierstyring, habilitet, taushetsplikt i styret og det personlige ansvaret som økonomisjefen påtar seg ved å være styreleder.

SVAR: Ulovlig er det neppe. Hva som er klokt, vil et stykke på vei avhenge av karakteren av selskapets virksomhet. Det er vel grunnen til at vi i ikke har flere generelle regler som avskjærer slike stillingskombinasjoner.

I stedet må dette vurderes fra sak til sak, i første rekke ut fra bestemmelsen i [IKS-loven § 15](#) om inhabilitet, der det fastslås at bestemmelsene om inhabilitet i kommuneloven [§ 11–10](#) og [13–3](#) gjelder tilsvarende for selskapets tilsatte og medlemmer av selskapets styrende organer, og at det er taushetsplikt etter forvaltningsloven for enhver som utfører tjeneste eller arbeid for IKS som er omfattet av offentleglova – dvs. der stat eller kommune har i øverste majoritet i øverste styringsorgan.

Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene

Samfunnsbedriftene 27.03.2024, styreleder Gunn Marit Helgesen i KS og styreleder Pål Smits i Samfunnsbedriftene

Tett samarbeid med arbeidsinkluderingsbedriftene bidrar til løsning på begge utfordringene samtidig.

Inkludering i arbeidslivet er en nøkkelutfordring for kommunene. Det er et paradoks at kommunene opplever økende utenforskap i arbeidslivet og mangel på arbeidskraft samtidig. En enda mer aktiv kommunal bruk av egne arbeidsinkluderingsbedrifter vil bidra positivt til å redusere begge utfordringene. Hvis flere hender kommer i arbeid, vil det også gi en betydelig avlastning for kommuneøkonomien.

Norge har 320 arbeidsinkluderingsbedrifter fordelt på 95 prosent av kommunene. Felles for dem alle er at de hjelper folk å komme i aktivitet eller arbeid, enten det er uføretrygdede, personer på arbeidsavklaringspenger og sosial stønad, innvandrere, ungdom i utenforskap, sykemeldte, folk med rusutfordringer, eller andre grupper som står utenfor arbeidslivet.

Gjennom sitt virke i de fleste av landets kommuner, har arbeidsinkluderingsbedriftene en unik forståelse av lokale forhold og behov. De kjenner til kommunens utfordringer, det lokale næringslivet og arbeidsmarkedet. Dermed kan de tilpasse tiltak og løsninger som passer for den enkelte kommune. I tillegg er bedriftene fleksible og har god tilpasningsevne. De kan utvikle skreddersydde programmer og tiltak for å inkludere personer som står utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene fleksibilitet i møtet med lokale utfordringer.

Et tettere partnerskap mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter har en rekke fordeler:

- **Økt tilgang til arbeidskraft.** Arbeidsinkluderingsbedrifter kan bidra til å rekruttere og inkludere personer som ellers ville stått utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene tilgang til en bredere arbeidsstyrke og reduserer mangel på arbeidskraft.
- **Et mer inkluderende samfunn.** Kommunene og kommunale bedrifter har en sterk forpliktelse til å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne, langtidsledige og andre sårbare grupper. Dette bidrar til et mer inkluderende samfunn der alle får muligheten til å delta. Vi skal heller ikke undervurdere hvilken enorm effekt inkluderingen har for den enkeltes selvbilde og egenverdi.
- **Flere statlige arbeidsmarkedstiltak.** Gjennom et samarbeid kan kommunene trekke veksler på arbeidsinkluderingsbedriftenes kompetanse om effektiv bruk av de statlige arbeidsmarkedstiltakene. Det gir flere i varig tilrettelagt arbeid, flere ansettelser med lønnstilskudd og tiltaksplasser i arbeidsforberedende trening.
- **Bidrag til kommuneøkonomien.** Flere statlige arbeidsmarkedstiltaksplasser og prosjektmidler lokalt vil virke direkte på både utenforskap og mangel på arbeidskraft. I tillegg til å sikre nok hender til å gjøre alle oppgavene kommunen skal utføre, avlaster det kommuneøkonomien og gir rom for å investere i andre viktige områder.

Et tett samarbeid mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter kan gjøre inkluderingsarbeidet mer effektivt og profesjonelt i hver enkelt kommune. Det vil være en kraftig ressurs for å bidra til å løse utfordringene knyttet til utenforskap og arbeidskraftmangel. Og ikke minst bygger det opp om den type bærekraftige lokalsamfunn vi ønsker å ha i Norge – hvor alle får bidra gjennom deltakelse i et inkluderende arbeidsliv.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.05.2024

Saknr

24/24

Saksbehandler Kent Røstad**Arkivkode** FE-033, TI-&17**Arkivsaknr** 24/310 - 2**Forslag til vedtak**

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 07.05.2024, godkjennes.